

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024 – 2024/2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	HISTORIA REGIONU PODKARPACKIEGO
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Historii
Kierunek studiów	Turystyka Historyczna i Kulturowa
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II semestr 3
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr hab. prof. UR Sabina Rejman
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Łukasz Bajda

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
3	15		30						6

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) - Egzamin**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Ogólna wiedza nt. historii Polski

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Student zna najważniejsze wydarzenia z historii regionu podkarpackiego na tle wydarzeń z dziejów Polski oraz czynniki, które wpłynęły na obecny charakter tego obszaru
C2	Student potrafi samodzielnie formułować i rozwiązywać problemy z zakresu historii regionu podkarpackiego i/lub miejscowości w ujęciu chronologicznym lub problemowym
Cn	Student jest gotów do aktualizowania swojej wiedzy na temat historii regionu podkarpackiego oraz do dbania o jego dziedzictwo kulturowe

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie złożone uwarunkowania geograficzne, historyczne, etnograficzne, religijne i kulturowe rozwoju współczesnej cywilizacji na terenie obecnego województwa podkarpackiego	K_Wo1, K_Wo3
EK_02	Student potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać wiedzę z zakresu historii regionu podkarpackiego z uwzględnieniem najnowszych ustaleń naukowych oraz na temat nowo powstających atrakcji turystycznych wykorzystujących dziedzictwo przeszłości	K_Uo1
EK_03	Student potrafi samodzielnie formułować i rozwiązywać problemy badawcze dotyczące historii lokalnej i regionalnej, w ujęciu chronologicznym lub problemowym wykorzystując różnorodne metody i narzędzia badawcze	K_Uo2, K_Uo6
EK_04	Student jest gotów do krytycznej oceny i weryfikowania swojej wiedzy o historii regionu podkarpackiego	K_Ko1
EK_05	Student jest gotów do dbania o tradycję i dziedzictwo cywilizacyjne regionu podkarpackiego	K_Ko2

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Najstarsze dzieje regionu podkarpackiego.
2. Rzeczpospolita przedrozbiorowa.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3. Czasy zaborów.
4. I wojna światowa
5. II Rzeczpospolita.
6. Druga wojna światowa.
7. Okres powojenny.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Znane rody magnackie i ich siedziby.
2. Życie w dworze szlacheckim.
3. Miasta i ich status prawny i gospodarczy – historia na wybranych przykładach – cz. 1.
4. Miasta i ich status prawno-gospodarczy – historia na wybranych przykładach – cz. 2.
5. Wieś, jej mieszkańcy i kultura ludowa.
6. Zróżnicowanie religijne – rok liturgiczny i obrzędy różnych wyznań.
7. Świątynie różnych wyznań i obrzędów.
8. Znani i zasłużeni dla regionu oraz miejsca z nimi związane.
9. Tradycje przemysłowe regionu podkarpackiego.
10. Obiekty militarne.
11. Muzea i skanseny – tradycje, do których nawiązują.
12. Dzieła literackie związane z regionem.
13. Województwo podkarpackie na złotym i srebrnym ekranie.
14. Prezentacja prac zaliczeniowych.
15. Zaliczenia.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: projekt - przedstawienie opracowanego zagadnienia w formie prezentacji multimedialnej i dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Projekt, egzamin ustny	w, ćw
EK_02	Projekt	ćw
EK_03	Projekt	ćw
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	w, ćw
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Frekwencja, przygotowywanie się do zajęć – w tym w sposób szczególny do wyznaczonych tematów, praca zaliczeniowa nt. *Historia i jej materialne i niematerialne pozostałości w mojej/wybranej miejscowości*.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	102
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Almanach podkarpacki</i>, red. J. Szkutnik, J. Świeboda, Rzeszów 1999. • Chudziński E., <i>Regionalizm: idea, realizacje, instytucje</i>, Warszawa 2010. • <i>Kanon krajoznawczy województwa podkarpackiego</i>, pod red.: Z. Cebuli, M. Jarosińskiej, A. Karczmarszewskiego, S. Polańskiego (red. prowadzący), A. Wesół, Rzeszów 2017. • Kłós S., <i>Podkarpackie. Przewodnik po województwie</i>, Olszanica 2005. • Podraza A., <i>Małopolska jako region historyczny (Rozważania na tle zainteresowań historią regionalną [w:] Małopolska. Regiony - Regionalizmy - Małe Ojczyzny, t. I, Kraków 1999, s. 11-36 (udostępniane przez prowadzącego zajęcia).</i> • <i>Podkarpackie. Przewodniki na cztery pory roku</i> (Beskid Niski, Bieszczady, Dolina Sanu i Wisły, Roztocze, Rzeszów i okolice) https://www.podkarpackie.eu/turystyka/odkryj_podkarpackie/najciekawsze_atrakcje/podkarpackie-przewodniki-na-cztery-pory-roku-17739 • <i>Województwo podkarpackie. Przewodnik</i>, red. Ł. Mędrzycki, Warszawa 2008. • <i>Województwo podkarpackie. Informator turystyczny</i>, red. J. Sołek, Warszawa 2010.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bobrowicz A., [współpr.. Bobrowicz I.], <i>Tam jeszcze słycać szept modlitw i bicie cerkiewnych dzwonów</i>, Państwowy Instytut Wydawniczy 2016. • Broński K., <i>Problemy wykorzystania galicyjskiego dziedzictwa kulturowego w turystyce [w:] Życie codzienne, gospodarka, kultura i społeczeństwo polskie w latach 1772-1918: rozprawy z</i>

dziejów ziem polskich w okresie zaborów, red. W. Łazuga i D. Szymczak, Poznań 2015, s. 297-314.

- *Encyklopedia Rzeszowa*, red. naczelny J. Draus, G. Zamoyski; zespół redakcyjny Z. Budzyński et al., Wydanie 2, Rzeszów 2011.
- Frasz Z., *Galicja*, Wrocław 1999.
- Frodyma R., *Cmentarze wojenne z I wojny światowej: gawęda przewodnicka*, cz. 1. Okręg I – Nowy Żmigród, Okręg II – Jasło, Krosno 2015
- Frodyma R., *Cmentarze wojenne z I wojny światowej: gawęda przewodnicka*, cz. 2. [Okręg III - Gorlice](#), [Okręg IV - Łużna](#), [Okręg V - Pilzno](#), Krosno 2019.
- Grad M. H., Kostuchowska M., *Podkarpacie: ogrody historyczne*, Rzeszów 2008.
- Karczmarszewski A., *Ludowe obrzędy doroczne w Polsce południowo-wschodniej*, Rzeszów 2011.
- Łoziński W., *Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku*, T. I i II, Kraków 1957.
- Michałowicz-Kubal M., *Zamki, dwory i pałace województwa podkarpackiego*, Targowiska 2006.
- Motyka A. [ks.], *Sanktuaria diecezji rzeszowskiej: jego ekscelencji księdzu Kazimierzowi Górnemu biskupowi rzeszowskiemu w roku kapłańskim 2010 z okazji 50-lecia kapłaństwa i 25-lecia sakry biskupiej*, Wydanie 3, Rzeszów 2010.
- Motyka K., *Podkarpackie ogrody i domy historyczne*, Rzeszów 2015.
- Potocki A., *Po tak wielu zostało tak niewiele: Żydzi w Podkarpaciu*, Rzeszów 2019.
- Potocki A., *Żydzi w Podkarpaciu*, Rzeszów 2004.
- *Sanktuaria Podkarpacia*, Lublin 2015.
- *Skarbnice przeszłości: najcenniejsze zbiory podkarpackich muzeów*, red. J. Garncarski, Krosno 2009.
- *Szlakiem cudów Podkarpacia. Przewodnik po miejscach niezwykłych i tajemniczych*, red. S. Sowa, Rzeszów 2011.
- Uliasz B., *Cmentarze, kwatery i mogiły wojenne na Podkarpaciu*, T. 1, 2, Rzeszów 2006.
- Wład J., *Miasta województwa podkarpackiego*, Mielec 2006.
- „Skarby Podkarpacie”, 2007- (czasopismo)
- „Karpacki Przegląd Społeczno-Kulturalny”, 2009- (czasopismo)
- „Podkarpacka Historia” - projekt medialny, na który składają się: dwumiesięcznik „Podkarpacka Historia”, 2014- (czasopismo), bezpłatne wydanie specjalne „Z dawnego Rzeszowa”, portal <https://www.podkarpackahistoria.pl/>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej